

Szanowny Pan
Zbigniew Derdziuk
Prezes Zakładu Ubezpieczeń Społecznych

WNIOSEK O UDOSTĘPNIENIE INFORMACJI PUBLICZNEJ

Do ustawowych zadań Zakładu Ubezpieczeń Społecznych należą m.in. kontrola prawidłowości orzekania o czasowej niezdolności do pracy i wystawiania zaświadczeń lekarskich.

W tym zakresie ZUS zaczął wprowadzać innowacyjne technologie, aby usprawnić swoje operacje. Jak wynika z odpowiedzi ZUS na wcześniejszy wniosek Fundacji Panoptykon o udostępnienie informacji publicznej instytucja ta zaczęła wdrażać narzędzia analityczne (rozwiązania, które noszą cechy szeroko pojętej sztucznej inteligencji *sensu largo*), mające ułatwić wszczynanie kontroli:

“Zakład Ubezpieczeń Społecznych potwierdza wykorzystanie rozwiązań, które noszą cechy szeroko pojętej, (...) sztucznej inteligencji /sensu largo/, m.in. do określenia prawdopodobieństwa w zakresie wystąpienia nieprawidłowości dotyczących danego zaświadczenia lekarskiego (...)”¹.

“Każde zaświadczenie lekarskie o czasowej niezdolności do pracy wpływające do Zakładu poddawane jest systemowej analizie, a w jej wyniku określone zostaje prawdopodobieństwo wystąpienia nieprawidłowości związanych z jego wystawieniem. Wynik tej analizy systemowej jest jednym z elementów udostępnianych lekarzom wykonującym zadania związane z wybieraniem zaświadczeń lekarskich do kontroli prawidłowości orzekania o czasowej niezdolności do pracy”².

Wyżej wskazana kontrola prawidłowości orzekania o czasowej niezdolności do pracy i wystawiania zaświadczeń lekarskich może być podejmowana w postępowaniach wszczynanych na wniosek pracodawców, komórek organizacyjnych ZUS lub z inicjatywy lekarzy orzecznictwa lekarskiego Zakładu. Niezależnie od tego, kto zainicjował postępowanie, kontrolę tę wykonują wyłącznie lekarze orzecznictwa Zakładu. Zgodnie z odpowiedzią ZUS z dnia 20 września 2024 roku, lekarze

¹ Odpowiedź ZUS z dnia 20 września 2024 roku na wniosek Fundacji Panoptykon o udostępnienie informacji publicznej. Cała odpowiedź znajduje się pod linkiem:
https://pliki.panoptykon.org/DIP/Cyfrowy%20Nadz%C3%B3r%20-%20EOG%20I/Przychodz%C4%85ca%20-%20odpowiedzi%20na%20wniosek/ZUS_dip-odpowiedz_AI_zwolnienia%20lekarskie_20.09.2024.pdf

² J.w.

orzecznictwa “mają możliwość korzystania z systemowego wsparcia procesu związanego z wybieraniem zaświadczeń do kontroli³”.

Na potrzeby niniejszego wniosku pojęcie “**narzędzie analityczne**” oznacza **rozwiązania, które noszą cechy szeroko pojętej sztucznej inteligencji *sensu largo***, stosowane przez ZUS do określania prawdopodobieństwa wystąpienia nieprawidłowości w zakresie wystawianych zwolnień lekarskich oraz opłacania składek.

W związku z powyższym na podstawie art. 61 Konstytucji RP oraz art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 902) Fundacja Panoptykon wnosi o udostępnienie następujących informacji:

1. Czy i na jakich danych było trenowane narzędzie analityczne?
2. Prosimy o wskazanie daty wdrożenia narzędzia analitycznego do systemowej analizy wszystkich zaświadczeń lekarskiego o czasowej niezdolności do pracy wpływających do ZUS?
3. Prosimy o wskazanie kategorii danych, na podstawie których narzędzie analityczne określa prawdopodobieństwo wystąpienia nieprawidłowości związanych z jego wystawieniem
4. W jaki sposób narzędzie analityczne komunikuje prawdopodobieństwo wystąpienia nieprawidłowości, które następnie jest weryfikowane przez lekarza orzecznika (np. w formie numerycznej, poprzez rodzaje kolorów lub za pomocą określonych fraz “małe”, “średnie” lub “duże”)?
5. Czy przyjęto jakieś wartości graniczne, pozwalające klasyfikować różne poziomy prawdopodobieństwa wystąpienia nieprawidłowości (np. odróżnić “małe”, “średnie”, “duże” prawdopodobieństwo)? Jakie to wartości?
6. Prosimy o odpowiedź "Tak" lub "Nie" na poniższe pytania: Czy do określenia prawdopodobieństwa wystąpienia nieprawidłowości narzędzie analityczne używa danych o:
 - a) płci
 - b) wieku
 - c) ciąży
 - d) orientacji seksualnej

³ Jw.

- e) niepełnosprawności
- f) pochodzeniu rasowym lub etnicznym

Prosimy o udostępnienie informacji w **formie pliku w formacie PDF** za pośrednictwem poczty elektronicznej na adres fundacja@panoptykon.org

Katarzyna Szymielewicz